

Santa Maria d'Olost

Olost

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Plaça Major s/n. Nucli urbà d'Olost. Olost

Coordenades:

Latitud: 41.98611
Longitud: 2.09623
UTM Est (X): 425135
UTM Nord (Y): 4648629

Classificació

Número de fitxa: 08149 - 1
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Edifici
Estil / època: Modern Contemporani Neoclàssic
Segle: XVIII
Estat de conservació: Bo
Protecció: Legal
Observacions protecció: Normes subsidiàries de planejament d'Olost, 1992.
Número inventari: Sí, IPA. 23155
Generalitat i altres inventaris:
Accés: Fàcil
Ús actual: Religios
Titularitat: Privada
Titular: Bisbat de Vic. c/ Santa Maria, 1. 08500. Vic
Autoria de la fitxa: Jordi Compte i Marta Homs
Data de registre de la fitxa: dl., 18/02/2008 - 01:00

Descripció

L'església parroquial de Santa Maria d'Olost es troba situada al centre del nucli urbà d'Olost. L'església, esvelta, d'estil neoclàssic consta d'una espaiosa nau central flanquejada per capelles laterals i acabada en un ampli presbiteri. El seu interior, així com la capella del Santíssim, es troba decorat amb pintures policromes. El temple està construït amb murs de maçoneria de pedra irregular i cantonades diferenciades de grans carreus carejats.

La façana principal, orientada a l'oest, presenta un gran portal d'accés d'arc rebaixat, emmarcat amb brancals i coronament de pedra motllurada. Damunt el portal hi ha un guardapols i a sobre una placa amb la representació de l'Assumpció de Maria. A cada costat del portal hi ha dues falses pilastres amb sòcol, base i coronats amb capitells ornamentats amb volutes i fulles, que sostenen un fris amb decoració de dentell i una inscripció: DOMUS DEI ET PORTA COELI. Sobre el fris s'obre mitja rosassa. La façana es troba flanquejada per dos campanars de planta octogonal acabats en balustrada; en l'últim pis, on s'hostatgen les campanes, s'hi obren quatre finestres. Entre els dos campanars, coronant la façana, s'hi aixeca una petita creu datada l'any 1910.

A la façana sud hi ha 4 contraforts de gran alçada, i enmig de cada contrafort hi ha una finestra. En el cos adossat a mitja façana hi ha un finestra emmarcada amb pedra treballada, un carreu rodó amb la inscripció IHS, i dues obertures tapiades.

La façana est només presenta una òcul emmarcat amb maó situat sota el carener de la teulada.

A la façana nord hi ha diversos cossos adossats amb diferent nivell de teulada, un dels quals correspon a la capella del Santíssim del segle XIX. També hi ha quatre contraforts i enmig de cadascun s'obre una finestra.

Observacions:

L'any 1854 va ser declarada centre arxiprestal del Lluçanès, compartint categoria amb Prats de Lluçanès.

Història

La primitiva església de Santa Maria d'Olost del segle X fou refeta o substituïda a finals del segle XI, en unes obres que es realitzaren al 1064 i que s'allargaren uns quants anys. L'església fou consagrada de nou en una data desconeguda; sabem d'aquesta consagració degut al testament, datat l'any 1114, d'un senyor que havia assistit i que havia participat en la dotació. A 1357 hi havia en el temple els altars de Santa Maria, Sant Miquel, Sant Nicolau i Sant Joan. Vers el segle XVI el temple s'amplià amb la construcció de capelles laterals, on s'hi col·locaren retaules obrats per Rafael Andreu l'any 1577; a 1547 Jaume Gener havia construït un nou retaule per a l'altar major. Se sap que l'església tenia campanar de torre, al qual es podia pujar des de l'interior. En els darrers temps l'absis es trobava tapiat amb un envà, on es recolzava l'altar major.

En el segle XVIII es veié la necessitat de construir un nou temple. La seva construcció resultà plena de polèmica, que l'historiador Ramon Masramon ha resseguit: el projecte fou primerament encarregat a un paleta olostenc, Marià Claris, qui presentà un projecte que agradà a tothom, començant seguidament les obres de construcció. A mig fer -1784-, un cop mort el bisbe Manuel de Artalejo, el rector canvià d'opinió i feu canviar el projecte, encarregant-ne un a l'arquitecte vigatà Josep Morató. L'escàndol fou gran, i hagué d'intervenir un nou bisbe, Francesc de Veyan; tot i que la votació que ell mateix féu fer per saber l'estat d'opinió del poble resultà clarament favorable al projecte de Claris, el 9 de febrer de 1786 decidí que el temple fos construït segons un tercer projecte, obra dels arquitectes barcelonins Marià, Enric i Joan Fàbregues, que resultà el més monumental de tots i que és el que ha arribat als nostres dies.

Interiorment s'hi col·locaren retaules neoclàssics, que desaparegueren l'any 1936. En el darrer terç del segle XIX s'hi produïren millores: es tragué el cementiri del seu costat, s'arranjà la façana, es posà una nova pica baptismal, i es construï la capella del Santíssim Sagrament. A 1926 es pavimentà l'església, fent abans un plànol detallat de la ubicació de les sepultures que existien en l'interior del temple. Després de Guerra Civil

calgué arranjar l'interior del temple, que havia estat saquejat; l'artista Francesc Vidal i Gomà realitzà l'any 1940 una pintura mural sobre el tema de l'Assumpció de la Verge, en el gran plafó del presbiteri. Altres obres importants es van realitzar l'any 1992, restaurant la teulada i condicionant els dos campanars, que es trobaven malmesos en els coronaments, acabats en balustrada. A principis del 2008 s'han tornat a condicionar els campanars i la façana.

Bibliografia

FONT, Dani (1992). Resum històric de les parròquies de l'arxiprestat del Lluçanès. (inèdit).
Inventari de patrimoni arquitectònic de Catalunya. Olost. Àrea de Coneixement i Recerca, Departament de Cultura, Generalitat de Catalunya, maig de 1983.

